

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**Πρόταση αναθεώρησης διατάξεων του Συντάγματος
(Άρθρο 108 παράγραφοι 1, 2, που αφορά τον Απόδημο
Ελληνισμό)**

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Όπως είναι γνωστό, το άρθρο 108 του Συντάγματος αναφέρεται στον, όπως αποκαλείται, Απόδημο Ελληνισμό, δηλαδή τον Ελληνισμό της Διασποράς ή άλλως τον Ελληνισμό εκτός του Ελλαδικού χώρου, ο οποίος ανέρχεται περίπου στα 7.000.000 ελληνικής καταγωγής.

Η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού, όπως είχε από την αρχή (1975), όριζε:

«1. Το Κράτος μεριμνά για τη ζωή του απόδημου ελληνισμού και τη διατήρηση των δεσμών του με τη μητέρα Πατρίδα. Επίσης, μεριμνά για την παιδεία και την κοινωνική και επαγγελματική προαγωγή των Ελλήνων, που εργάζονται έξω από την επικράτεια.»

Εξάλλου, με την Αναθεώρηση του 2001, προστέθηκε στο ίδιο άρθρο και δεύτερη παράγραφος, η οποία διαλαμβάνει:

«2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, που έχει ως αποστολή του την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού ελληνισμού.»

Είναι, όμως, ανάγκη, να επισημανθεί, ότι με την αναφορά αυτή του Συντάγματος (άρθρο 108 παρ. 1) στον «Απόδημο Ελληνισμό» δεν συμπεριλαμβάνεται όλος ο εκτός του Ελλαδικού χώρου Ελληνισμός, όπως είναι οι Έλληνες της Κύπρου, της Β. Ηπείρου, της Κωνσταντινούπολης, της Ιμβρου, της Τενέδου κ.λπ., όπου ζουν ως γηγενείς (αυτόχθονες) και όχι ως απόδημοι Ελληνες (ξενιτεμένοι, μετανάστες).

Επίσης είναι αμφίβολο, εάν στη λέξη «απόδημοι» συμπεριλαμβάνονται και οι Έλληνες του εξωτερικού τρίτης και τέταρτης γενεάς, που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν εκτός του Ελλαδικού χώρου και επομένως δεν είναι και αυτοί κατά κυριολεξία μετανάστες και απόδημοι.

Κατά τον Μπαμπινιώτη αποδημία σημαίνει «αναχώρηση από την πατρίδα και διαμονή σε ξένο τόπο», ενώ απόδημος είναι «αυτός που κατοικεί στα ξένα μέρη, αλλά και αποδημώ σημαίνει «εγκαταλείπω τον τόπο μου» ή «φεύγω στα ξένα» ή «μεταναστεύω».

Επομένως, με βάση τα προεκτεθέντα και για να συμπεριλαμβάνονται στη ρύθμιση του άρθρου 108 του Συντάγματος, όλοι ανεξαιρέτως οι Έλληνες, που βρίσκονται, για οποιονδήποτε λόγο, εκτός του Ελλαδικού χώρου και για να απολαμβάνουν της κατά το Σύνταγμα προστασίας του Ελληνικού Κράτους, πρέπει να χρησιμοποιείται από το άρθρο 108 του Συντάγματος δοκιμότερος όρος, όπως «Ελληνισμός της Διασποράς» ή «Ελληνισμός εκτός Ελλαδικού χώρου» ή οποιοσδήποτε άλλος όρος ήθελε κριθεί κατάλληλος κατά τη διαδικασία Αναθεώρησης, ώστε να συμπεριλαμβάνεται όλος ο Ελληνισμός εκτός του Ελλαδικού χώρου. Για να γίνει, όμως, αυτό θα πρέπει να προβούμε στην αναθεώρηση και αναδιατύπωση του εν λόγου άρθρου 108 του Συντάγματος, προς την κατεύθυνση του να συμπεριλαμβάνονται όλοι οι Έλληνες του εξωτερικού και όχι μόνο οι απόδημοι, κατά την κυριολεξία της λέξης αυτής.

Συνακόλουθα, θα πρέπει να αναδιατυπωθεί και η διάταξη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου (108 Συντ.),

εις τρόπον ώστε να προσαρμοσθεί η ονομασία του σημερινού Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), σε Συμβούλιο Ελληνισμού Διασποράς (Σ.Ε.Δ.) ή όπως αλλιώς ήθελε ονομασθεί.

**Πρόταση αναθεώρησης διατάξεων του Συντάγματος
(Άρθρο 108 παράγραφοι 1, 2, που αφορά στον Απόδημο
Ελληνισμό)**

Άρθρο 108

Πρέπει να αναδιατυπωθούν οι διατάξεις των δύο παραγράφων του άρθρου 108 του Συντάγματος ως εξής:

«1. Το Κράτος μεριμνά για τη ζωή του Απόδημου Ελληνισμού και τη διατήρηση των δεσμών του με τη μητέρα Πατρίδα. Επίσης, μεριμνά για την παιδεία και την κοινωνική και επαγγελματική προαγωγή των Ελλήνων, που εργάζονται έξω από την επικράτεια.

2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού της Διασποράς, που έχει αποστολή την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού ελληνισμού.»

Όπως είναι γνωστό, κατά το άρθρο 110 του Συντάγματος, δεν είναι αναγκαίο στην παρούσα φάση και ιδίως στην παρούσα πρόταση (με υπογραφή τουλάχιστον 50 Βουλευτών) να περιέχεται το ακριβές περιεχόμενο της νέας διάταξης, αλλά αρκεί η κατεύθυνση, ή ακόμη και η αριθμητική αναφορά, και από τη συζήτηση κατά την αναθεωρητική διαδικασία θα προκύψει το ακριβές κείμενο της νέας διάταξης.

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2006

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Αντώνιος Φούσας
Ευγένιος Χαϊτίδης
Βασίλειος Πάππας
Αντώνιος Καρπούζας
Ιωάννης Μπούγας
Κωνσταντίνος Τσιάρας
Ιωάννης Ιωαννίδης
Κωνσταντίνος Καραμπίνας
Έλσα Παπαδημητρίου
Φίλιππος Τσαλίδης
Κωνσταντίνος Γκιουλέκας
Ξενοφών Βεργίνης
Κωνσταντίνος Τσιπλάκης
Μαργαρίτης Τζίμας
Θαλασσινός Θαλασσινός
Σοφία Βούλτεψη
Χρυσή Καρύδη
Γεώργιος Βαγιωνάς
Γεώργιος Παπαγεωργίου
Δημήτριος Τσαντούλας
Παναγιώτης Σκανδαλάκης
Αδάμ Ρεγκούζας
Γεώργιος Γαρουφαλιάς
Αναστάσιος Καραμάριος
Ιωάννης Κουράκος
Γεώργιος Σαλαγκούδης
Βασίλειος Χρύστης
Αναστάσιος Καριπίδης

Αναστάσιος Σπηλιόπουλος
Ευάγγελος Πολύζος
Δημήτριος Χριστοφιλογιάννης
Μιχάλης Χαλκίδης
Δημοσθένης Τσιαμάκης
Θεόφιλος Βασιλείου
Αθανάσιος Δαβάκης
Θεόδωρος Κατσίκης
Νικόλαος Αγγελόπουλος
Μάριος Σαλμάς
Δημήτριος Σαμπαζιώτης
Αλέξανδρος Δερμεντζόπουλος
Κωνσταντίνος Μπαντουβάς
Γεώργιος Δεικτάκης
Θεόδωρος Καράογλου
Σταύρος Καλαφάτης
Χριστιάνα Καλογήρου
Νικόλαος Σταυρογιάννης
Γεώργιος Κασαπίδης
Μιχαήλ Παπαδόπουλος
Γεώργιος Βλάχος
Απόστολος Κωστόπουλος
Αικατερίνη Παπακώστα - Σιδηροπούλου
Ιωάννης Γιαννέλλης - Θεοδοσιάδης
Γεώργιος Βασιλείου
Ανέστης Αγγελής
Αθανάσιος Κατσιγιάννης
Αριστοτέλης Σταθάκης